

Programma

Leergang Maatschappelijk ondernemen

2021

Inleiding

Aanleiding voor het ontwerpen van deze leergang is een duidelijke behoefte aan meer kennis over wat het inhoudt om een 'maatschappelijke onderneming' zoals je zelfregie- en/of herstelinitiatief te runnen.

Je krijgt vaardigheden aangeboden om je initiatief verder te verbeteren. Je geeft antwoord op de vraag: Hoe positioneer en verkoop je jezelf? Hoe zorg je dat je de juiste dingen blijft doen? Hoe zorg je voor duurzame financiering? Hoe richt je je bedrijfsvoering effectief in? En hoe zorg je voor blije mensen en een gezonde organisatie?

De Leergang Maatschappelijk Ondernemerschap is gericht op initiatiefnemers en 'tweede generatie' coördinatoren die een zelfregie- en/of herstelinitiatief voor mensen met een psychische kwetsbaarheid (helpen) runnen. Er ontstaat bewustwording van de positionering van je eigen initiatief, de financiën, bedrijfsvoering en de mens en organisatie van je initiatief.

Leerdoelen

We willen initiatiefnemers en tweede generatie coördinatoren – van initiatieven die zich richten op het versterken van burgers in een kwetsbare positie om een inclusieve samenleving te bevorderen – opleiden tot maatschappelijk ondernemers. We versterken hun ondernemerschap door een balans te zoeken tussen zacht en zakelijk en ze te laten proeven van lef en plezier dat bij maatschappelijk ondernemerschap komt kijken.

Context

Begin 2017 waren er in Nederland 31 organisaties die per jaar aan 30.000 mensen met psychische of psychosociale kwetsbaarheid inloop, ondersteuning en participatie bieden. Om een duurzame financiële basis te garanderen wilde MIND graag de waarde die deze organisaties toevoegen expliciet maken. Zodat deze beter overgebracht kan worden op potentiële financiers en andere stakeholders. MIND heeft vervolgens aan het Instituut voor Publieke Waarden gevraagd om de waarde van zelfregie- en herstelinitiatieven nader te bekijken. Dit hebben zij gedaan en daar is [een rapport](#) uitgekomen met tools voor deze organisaties om zichzelf beter te waarderen en in de markt te zetten.

Studiebelasting

De studiebelasting voor de Leergang Maatschappelijk Ondernemen is als volgt:

- 6 leersessies van 4 uur
- 3 coachingsessies van 4 uur
- Zelfstudie en huiswerk voorafgaand aan elke leer- en coachingsessie van zo'n 4 uur

Dit resulteert in een totale belasting van ongeveer 72 uur over 2021. In deze tijd werk je aan een (aangescherpt) businessplan voor je initiatief vol nieuwe ontwikkelmogelijkheden.

Opbouw programma

Het programma van de leergang bestaat uit een aantal hoorcolleges waarin onderdelen van het "Business Model Canvas" worden besproken. Deze hoorcolleges worden gegeven door specialisten binnen verschillende vakgebieden van het (maatschappelijk) ondernemerschap. Deelnemers krijgen vervolgens de mogelijkheid om vragen te stellen naar aanleiding van deze colleges, en gaan actief met elkaar aan de slag met de kennis.

Gedurende de hele opleiding heeft de deelnemer beschikking over een coach om individuele vragen of problemen te bespreken. De coaching vindt daarnaast plaats in 3 coachingsessies. Daarin gaan zij de vergaarde kennis bespreken en uitwerken voor hun eigen initiatief aan de hand van opdrachten die zij daarbij krijgen. De onderwerpen zijn gekozen naar aanleiding van de leerbehoefte die vanuit de deelnemers is geïnventariseerd tijdens de intake samenhangend met het Business Model Canvas.

Bij iedere bijeenkomst reflecteren we met elkaar op de vorige sessie door lessen te delen.

Sessies

De precieze invulling per sessie wordt nader bepaald. Hieronder staat grofweg welke onderwerpen er per sessie naar voren zullen komen, maar deze zullen nog verder aangepast worden n.a.v. de specifieke wensen en behoeften van de geselecteerde deelnemers. Deze inhoud is dus nog onder voorbehoud!

Sessie 1: Maatschappelijk ondernemen en toegevoegde waarde/impact

- Kennismaken met de groep
- Introductie in maatschappelijk ondernemerschap
- Onderscheid private waarden, publieke waarden en marktwaarden
- Een eerste introductie in het Business Model Canvas
- Start maken met formuleren van je Waardepropositie en Activiteiten

Sessie 2: Doelgroep

- Bepalen van doelgroepsegmenten; gelaagdheid van de doelgroep
- Hoe sluit mijn 'product' aan bij de doelgroep?
- Bijzondere rol van de ervaringsdeskundige als uitvoerder en doelgroep
- Start maken met formuleren Doelgroepsegmenten, Doelgroeprelaties en Kanalen

Sessie 3: Mens en organisatie

- Professionalisering van HR- en HRM-beleid
- Voorkomen van uitval

- Omgaan met (ervaringsdeskundige) vrijwilligers
- Wie en wat heb ik nodig om de missie/visie van mijn organisatie te vervullen?
- Start maken met formuleren Partners en Middelen

Sessie 4: Bedrijfsvoering

- De 'harde kant' van het runnen van een initiatief, zoals huisvesting, inventaris, financiën, data/AVG en de technische kant van HR-beleid (bijv. salarissen en belastingen).
- Inzicht in eigen kostenstructuur
- Maken van een begroting met maximalisering van inzet schaarse middelen
- Langetermijn bedrijfsvoering
- Start maken met formuleren Kostenstructuur

Sessie 5: Financiële waarde

- Vertaalslag maatschappelijke waarde naar financiële waarde
- Inzicht mogelijke vormen van financiers (gemeente, fonds, markt) en financieringsmodellen (Health Impact Bond, crowdfunding, shared savings modellen)
- Monitoring beoogde en behaalde resultaten
- Start maken met formuleren Inkomstenstromen

Sessie 6: Positionering

- Business Model Canvas als geheel: wat is je boodschap en hoe breng je die over?
- Anderen meenemen in de waarde van je organisatie
- Theorie/marketing-pitchmodellen
- Bepalen van en afstemmen op publiek
- Gebruik van *body language*, uitstraling en stemgebruik

Leeromgeving

De leergang zal in eerste instantie online plaatsvinden, in het programma Zoom. De organisatie van deze leergang heeft ruime ervaring met het organiseren van digitale sessies, en houdt rekening met voldoende afwisseling in werkvormen, pauzetijd en aandacht voor individuele vragen en wensen. Van de deelnemers wordt gevraagd dat ze werken op een laptop/computer met stabiel internet, een camera en koptelefoon. Wanneer dat wenselijk en mogelijk is gezien de maatregelen rondom corona, kan besloten worden tot een overstap op fysieke sessies.

Toetsing

In deze leergang worden geen toetsen afgenomen. Wel krijgt de deelnemer thuisopdrachten, van de deelnemers wordt verwacht dat al deze opdrachten uitgevoerd worden. Er wordt daarnaast van alle deelnemer een aanwezigheid van minimaal 80% verwacht om aan het eind van de leergang een certificaat te mogen ontvangen van deelname aan de leergang maatschappelijk ondernemen.

Literatuur

- Business Model Generation (Osterwalder & Pigneur)
- Overige literatuur n.t.b. in overleg met gastdocenten